

SURS Litostrojska cesta 54, 1000 Ljubljana

T: 01 241 64 00

E: gp.surs@gov.si

  @StatSlovenija

www.stat.si

MŠ: 5022932

Državni svet Republike Slovenije

gp@ds-rs.si

Številka: 002-1/2018/5

Datum: 9. 11. 2018

Zadeva: Odgovor na pobudi Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide glede spremljanja podatkov o številu prejemnikov minimalnih plač ter plačah po individualnih in kolektivnih pogodbah

Zveza: vaš dopis s številko 054-01-1/2018/2 z dne 10. 10. 2018

Spoštovani!

Statistični urad Republike Slovenije (v nadaljevanju: SURS) je od Državnega sveta Republike Slovenije prejel pobudi Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, in sicer:

1. SURS naj ponovno uvede mesečno spremljanje in posredovanje podatkov o plačah po kolektivnih in individualnih pogodbah ter o številu prejemnikov minimalne plače na petmestni ravni standardne klasifikacije dejavnosti (SKD 2008).
2. SURS naj začne spremljati plače v zasebnem sektorju po delovnih mestih in objavljati povprečne zneske posameznih elementov plač (osnovne plače, dodatki za neugoden delovni čas in težke pogoje dela, dodatek za delovno dobo in za delovno uspešnost) ter višine plač po spolu.

Podatki o plačah zaposlenih po kolektivnih in individualnih pogodbah ter o številu zaposlenih oseb, ki so prejele plačo na ravni minimalne plače, se zbirajo v raziskovanju Plače zaposlenih pri pravnih osebah (ZAP/M). V preteklosti je bil vprašalnik v okviru raziskovanja ZAP/M (takrat še Obrazec 1-ZAP/M) združen vprašalnik SURS in Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju: AJPES).

AJPES je statistično neobdelane in statistično nezaščitene podatke o plačah zaposlenih po kolektivnih in individualnih pogodbah ter o prejemnikih minimalnih plač do vključno februarja 2017 (s podatki za december 2016) mesečno objavljala in jih posredovala določenim uporabnikom na vseh ravneh standardne klasifikacije dejavnosti SKD 2008. Od leta 2017 naprej je objavljane podatkov iz raziskovanja ZAP/M v celoti prevzel SURS in pri tem uvedel statistično obdelavo in statistično zaščito podatkov, hkrati pa je takoj pričel tudi z analiziranjem novega potencialnega vira za podatke o plačah, tj. obrazca za obračun davčnih odtegljajev od dohodkov iz delovnega razmerja (v nadaljevanju: podatki iREK).

SURS je statistično obdelane in statistično zaščitene podatke o plačah zaposlenih po kolektivnih in individualnih pogodbah na vseh ravneh standardne klasifikacije dejavnosti SKD 2008 pričel objavljati 25. julija 2017 (s serijo podatkov od januarja do maja 2017), od takrat naprej pa te podatke objavlja redno mesečno.

Glede prejemnikov minimalnih plač so analize SURS pokazale precejšnja nihanja števila zaposlenih oseb, ki so prejele plačo na ravni minimalne plače, med posameznimi meseci, ki jih je zaradi težavnosti izvajanja konsistentnih kontrol tega podatka s strani AJPES in SURS s statističnega vidika težko ustrezno utemeljiti. Ta nihanja so pogojena s težavnostjo pravnega izpolnjevanja tega podatka s strani poročevalskih enot v raziskovanju ZAP/M, ki izhaja iz kompleksnosti zakonsko določenega koncepta minimalne plače (npr. vključenost/izvzemanje nekaterih dodatkov). Zato je SURS še isto leto, ko je AJPES prenehal z objavljanjem, začel preučevati možnosti uporabe podatkov iz že obstoječega administrativnega vira (iREK), kar bi zagotovilo popoln zajem poslovnih subjektov, bolj kakovostne izračune in razbremenitev obstoječih poročevalskih enot (pravnih oseb, ki niso proračunski uporabniki). Ta vir namreč vsebuje podatke o zaposlenih tako pri (vseh) pravnih kot pri registriranih fizičnih osebah, ZAP/M pa samo zaposlene pri pravnih osebah, ki niso proračunski uporabniki.

SURS je uporabljeno metodologijo in ključne rezultate opravljene analize v zvezi z oceno števila zaposlenih oseb, ki so prejele plačo na ravni minimalne plače (tj. grafične prikaze simulacij izbranih metodologij z različnimi scenariji ocene števila zaposlenih oseb, ki so prejele plačo na ravni minimalne plače, za posamezne segmente poslovnih subjektov), na podlagi testnega posredovanja podatkov FURS (iREK) za obdobje od januarja 2016 do septembra 2017, predstavil v prvi polovici junija 2018 na 13. seji Statističnega sosveta za statistiko dela (v nadaljevanju: Sosvet) (podrobnejše informacije o tej problematiki so razpoložljive na spletni strani: <http://www.stat.si/StatWeb/NationalStatistics/AdvCommitteesDescription/71>).

Rezultati opravljenih analiz so pokazali, da že z majhnimi odstopanji od zakonsko predpisane vrednosti minimalne plače, dobimo precej različna števila zaposlenih oseb, ki so prejele plačo na ravni minimalne plače. Posledično je SURS na Sosvetu predstavil mnenje in predlog, da je z uporabniškega vidika bolj smiselno opazovati število zaposlenih oseb, ki so prejele plačo v določenem razponu bruto oz. neto zneskov (od-do), in ne števila zaposlenih oseb, ki so prejele točno določen znesek (npr. minimalno plačo); s predlogom so se strinjali tudi prisotni člani Sosveta. Hkrati je bilo s strani SURS izpostavljeno tudi, da bo s prihodnjo uporabo podatkov iREK omogočena priprava teh podatkov na mesečni ravni in objava dodatnih tabel/grafičnih prikazov distribucije zaposlenih oseb po višini bruto in neto plač, ki bodo zagotovili večjo uporabno vrednost teh podatkov v procesih odločanja (npr. objava kumulativne distribucije zaposlenih oseb glede na višino bruto/neto plače oz. plače na uro, deleža oseb, ki prejemajo določen % povprečne plače, ipd.).

Ker pa so nekateri ključni uporabniki septembra 2018 izrazili željo, da te podatke tudi v vmesnem obdobju nujno potrebujejo, je SURS pripravil in 25. oktobra 2018 v podatkovni bazi SI-STAT objavil novo tabelo s statistično obdelanimi in statistično zaščitnimi podatki iz statističnega raziskovanja ZAP/M o številu opazovanih pravnih oseb, ki niso proračunski uporabniki, in podatke o oceni števila zaposlenih oseb pri pravnih osebah, ki niso proračunski uporabniki, ki so prejele plačo na ravni minimalne plače. Podatki so na voljo vsem uporabnikom za obdobje od januarja 2017 do avgusta 2018 na vseh ravneh standardne klasifikacije dejavnosti SKD 2008.

Prav tako bo SURS z objavo podrobnih podatkov za september 2018 v mesecu novembru 2018 (26. 11. 2018) v podatkovni bazi SI-STAT objavil še eno novo tabelo, ki bo vsebovala statistično obdelane in statistično zaščitene podatke iz ISPAP o oceni števila zaposlenih oseb pri proračunskih uporabnikih, ki so prejele razliko do minimalne plače (ta koncept ne bo popolnoma enak kot pri subjektih, ki niso proračunski uporabniki). Tudi ti podatki bodo razpoložljivi od januarja 2017 dalje.

V zvezi z drugo pobudo pa sporočamo, da SURS ni pristojen za vzpostavljanje administrativnih zbirk podatkov, tako tudi ne za zasebni sektor po zgledu informacijskega sistema ISPAP. Ob tem pa vam sporočamo še, da SURS podatke o povprečnih plačah po spolu (in tudi drugih

socio-demografskih značilnostih) že vrsto let objavlja v okviru letnega statističnega raziskovanja
Strukturna statistika plač ter štiriletnega mednarodno primerljivega statističnega raziskovanja
Raziskovanje o strukturi plače.

S spoštovanjem,

Pripravil:
Matej Divjak
vodja oddelka za statistiko dela
Tel.: 01 234 0870
E-naslov: matej.divjak@gov.si

Genovefa Ružič
v. d. generalne direktorice

Poslano:
- Državni svet Republike Slovenije (gp@ds-rs.si)

Vložiti:
- zbirka dokumentarnega gradiva

